

CENTRUM DUŠEVNÍHO ZDRAVÍ KARVINÁ

DIPLOMNÍ PROJEKT

KATEŘINA TŠPONOVÁ

ATELIÉR MÁMA

FA ČVUT 2016

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury

2/ ZADÁNÍ diplomové práce

Mgr. program navazující

jméno a příjmení: Kateřina Tšponová

datum narození: 23.4.1990

akademický rok / semestr: 2015/2016 / 5.semestr

ústav: 15128 Ústav navrhování II.

vedoucí diplomové práce: ing.arch. Josef Mádr

téma diplomové práce: **Centrum duševního zdraví Karviná**

Zadání diplomové práce:

1/ popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení
Zpracování projektu centra, jež se nově bude věnovat psychiatrické péči v její nové decentralizované pozici, ve spádových aglomeracích o 100 000 obyvatelích.
Posláním centra duševního zdraví není pouze nabídnout širokou škálu léčby a služeb pro duševně nemocné, ale zároveň se podílet na zapojení tohoto společensky stigmatizovaného sektoru do veřejného života v souladu s novou koncepcí psychiatrické péče.

2/

Pro AU/ součástí zadání bude jasně a konkrétně specifikovaný stavební program
Pro D/ součástí zadání budou jasně a konkrétně specifikované jednotlivé fáze projektu, které jsou nezbytnou součástí řešení
Soubor staveb bude zajišťovat služby pro duševně nemocné formou terapií, vzdělávání a sociální intervence, bude zde kavárna a další služby pro veřejnost, mobilní a krizové služby pacientů.
Pro Centrum duševního zdraví byla na základě analýz a diplomního semináře vybrána lokalita parku v Karvině se stávajícími objekty.

3/ popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítka zpracování

Širší vztahy 1:5000
Celková situace stavby 1:500
Půdorysy všech podlaží 1:100
Řezy podélné a příčné (min. 2 +2) 1:100
Fasády všech objektů 1:100
Fragment fasády 1:20 materiálové a barevné řešení
Vizualizace vnější (min. 1x)
Vizualizace vnitřní (min. 2x)
Model 1:100 s navazujícím okolím

4/ seznam dalších dohodnutých částí projektu (model)

Povinné grafické výstupy min. 4ks A1
portfolio 2ks A3,
textová část s prohlášením autora a se zadáním DP včetně podpisů vedoucího práce a děkana FA
CD 2ks se všemi grafickými výstupy, fotografiemi modelu a textovou částí

Poznámka:

Měřítka výstupů mohou být po předchozí konzultaci a odsouhlasení vedoucím práce vyjimečně upravena, případná změna bude odůvodněna v závěrečné zprávě.

Datum a podpis studenta

Datum a podpis vedoucího DP

Datum a podpis děkana FA ČVUT

registrováno studijním oddělením dne

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE
FAKULTA ARCHITEKTURY
AUTOR, DIPLOMANT: Bc. Kateřina Tšponová
 AR 2015/2016, LS
NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE:

(ČJ) CENTRUM DUŠEVNÍHO ZDRAVÍ, KARVINÁ

(AJ) MENTAL HEALTH CENTER, KARVINÁ

JAZYK PRÁCE: český

Vedoucí práce:	Ing. Arch. Josef Mádr	Ústav: 15128 Ústav navrhování II
Oponent práce:		
Klíčová slova (česká):	Duševní zdraví, psychiatrie, komunitní centrum, Karviná	
Anotace (česká):	Centrum duševního zdraví je navrženo v souladu s Reformou psychiatrické péče, která se připravuje pro Českou republiku. Centra duševního zdraví mají poskytovat alternativní péči pacientům s těžkou duševní poruchou, kteří by jinak byly odsunuti do velkých psychiatrických nemocnic bez systémové návaznosti na ambulantní péči. Vybrala jsem si město Karviná, které se dlouhodobě potýká s velkou nezaměstnaností, odlivem obyvatel a špatnou dostupností péče o duševní zdraví. Nejbližší se nachází jedna z největších psychiatrických nemocnic v Opavě, která však vzdáleností, kapacitou ani kvalitou služeb neodpovídá současným požadavkům.	
Anotace (anglická):	Mental Health Center is designed according to the Reform of psychiatric care, which is preparing for the Czech Republic. Mental health centers should provide alternative care for patients with severe mental illnesses, who would otherwise have been relegated to large psychiatric hospitals without systematic continuity to ambulant care. I chose the town Karviná, which has been contending with high unemployment, population outflow and poor access to mental health care. The closest is one of the largest psychiatric hospital in Opava, but the distance, capacity and quality of service does not meet current requirements.	

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou práci vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

V Praze dne 7.5.2016

podpis autora-diplomanta

Tento dokument je nedílnou a povinnou součástí diplomové práce / portfolio a CD.

„Chceme zlepšit život lidem s duševním onemocněním tím, že zlepšíme kvalitu, dostupnost a provázanost potřebných zdravotních a sociálních služeb. Chceme snížit míru odmítání a stigmatizace ve společnosti a zlepšit sociální integraci.“

<http://www.reformapsychiatrie.cz>

OBSAH

Úvod

Hledání místa

Dostupnost péče

Širší vztahy

Historická mapa

Fotodokumentace místa

Návrh

Autorská zpráva

Provozní schéma

Situace 1:500

Půdorysy 1:200

Řezy 1:200

Pohledy 1:200

Vizualizace

Fragment fasády 1:20

Poděkování

ÚVOD

Diplomová práce se zabývá projektem tzv. **Centra duševního zdraví**, jejichž síť má v následujících letech vzniknout na území České republiky v rámci **Reformy psychiatrické péče**. Teoretická část projektu je zpracována samostatně v rámci Diplomního semináře. Je zde popsána problematika současné psychiatrie v ČR, důvody pro reformu a účel těchto center. Téma je dnes velmi aktuální a jedná se o typologicky zcela nový objekt. Podobná centra již jistě existují v zahraničí. Já jsem se snažila projekt navrhnout v souladu se zásadami české reformy psychiatrické péče a to nejen náplní, ale i umístěním v rámci města i celého území ČR.

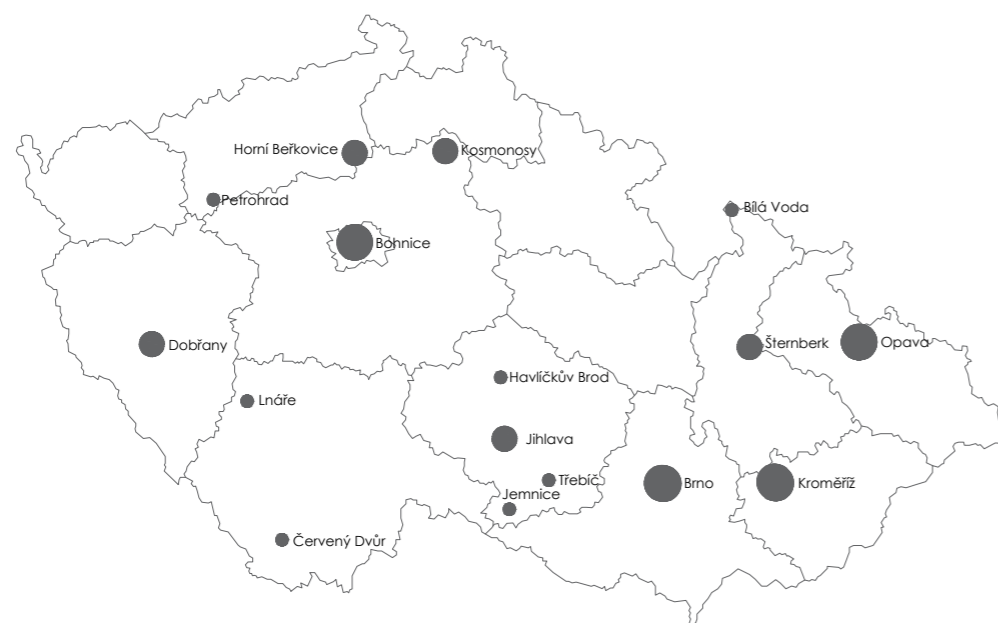
Jako umístění mého projektu jsem vybrala město Karviná. Moravskoslezský kraj se dlouhodobě potýká s vysokou nezaměstnaností a nepříznivým životním prostředím, což se promítá i na psychiku tamních obyvatel. Zároveň je to místo s velkým potenciálem. Karviná byla prohlášena „nejzelenějším městem“ ČR a je zde celkově vidět snaha ke zlepšení situace a podoby města. Centrum duševního zdraví jsem umístila do zámeckého parku, který se nachází asi 5 minut chůze od hlavního náměstí, ale zároveň v klidné části města. Pro centrum jsem vybrala chátrající objekt bývalých zámeckých koníren v samotném středu parku.

Centra duševního zdraví mají poskytovat alternativní péči pacientům s těžkou duševní poruchou, kteří by jinak byly odsunuti do velkých psychiatrických nemocnic bez systémové návaznosti na ambulantní péči. Mají pomoci pacientům integrovat se zpět do společnosti a zvýšit kvalitu jejich života. Péče v centrech bude individuální, komplexní, v kolektivu dalších pacientů, lépe kontrolovatelná a v blízkosti bydliště. Péče má fungovat na komunitní bázi a být obstarávaná multidisciplinárním týmem, který pacientům dokáže nabídnout celou škálu potřebných služeb. Péče bude více individuální, takže bude na personál vyžadovat vyšší nároky. Ve výsledku však bude tento systém efektivnější, a proto i ekonomičtější pro společnost.

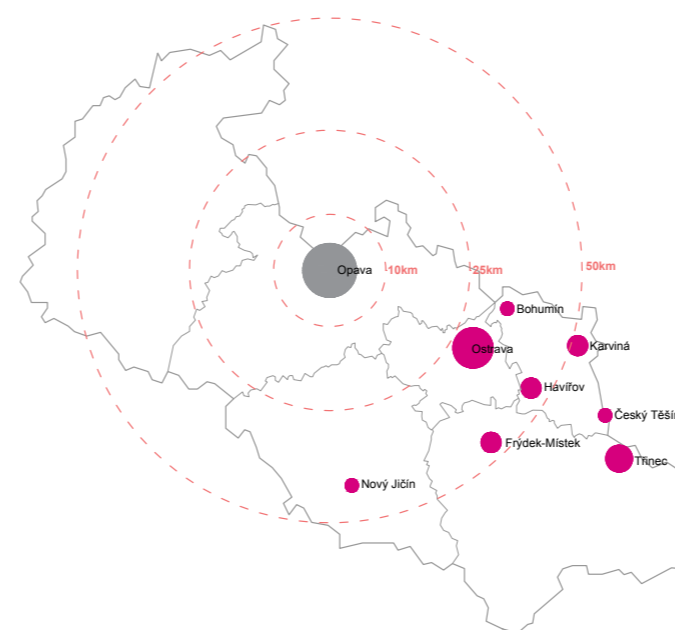
Centrum se také bude podílet na preventivní činnosti a informovanosti ve svém okolí. Klade si za cíl destigmatizaci psychiatrických onemocnění jak u veřejnosti, tak u samotných pacientů. Má být na pomezí zdravotní a sociální péče. Centrum má svou náplní i architektonickým ztvárněním vzbuzovat dojem podané ruky oproti velkým oploceným institucím za městem.

HLEDÁNÍ MÍSTA

dostupnost psychiatrické péče v ČR
 (plánováno cca 100 center)

dostupnost psychiatrické nemocnice
 v Moravskoslezském kraji
 (plánováno cca 12 center)

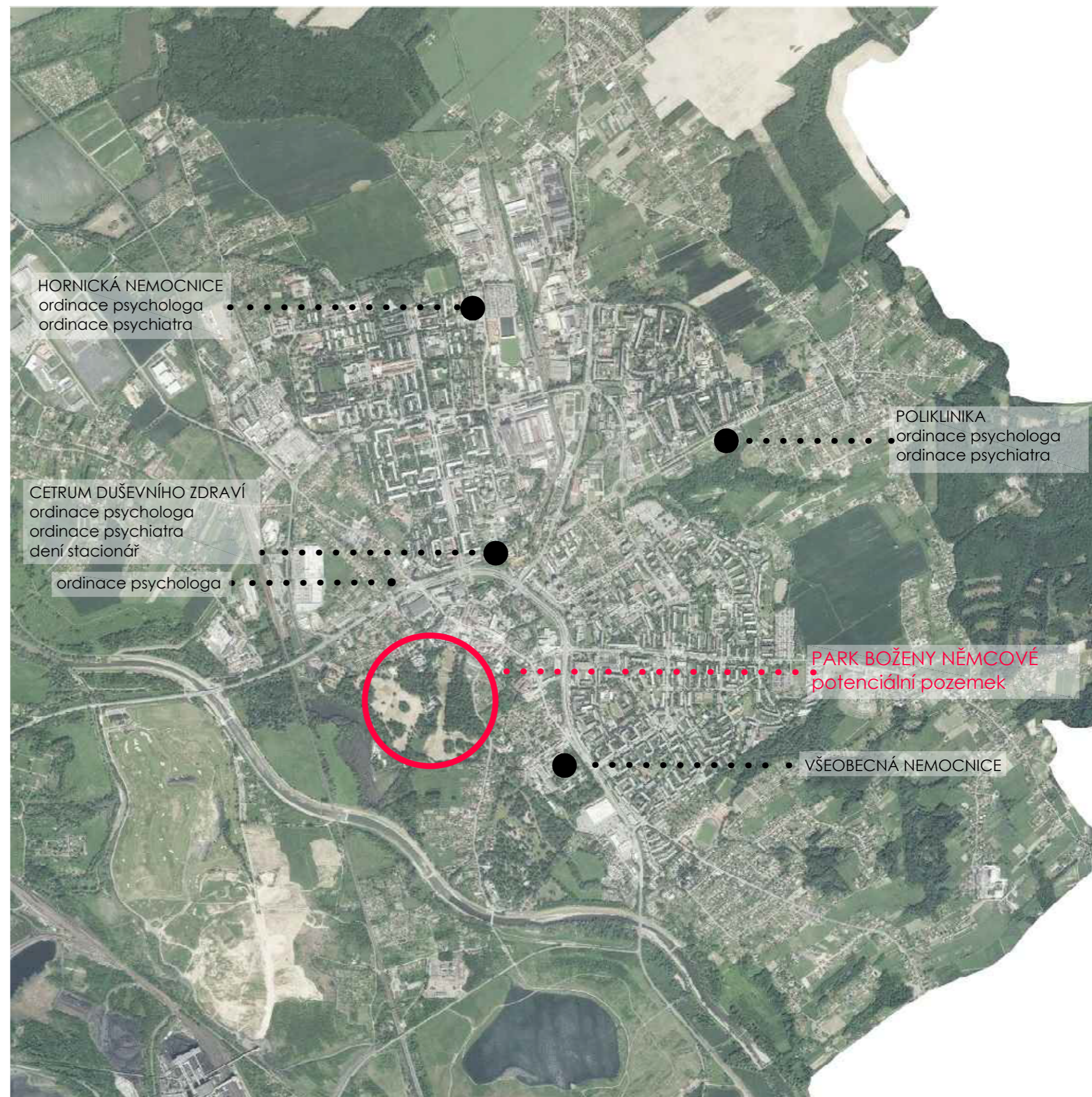
název města: Karviná
počet obyvatel: 57 005 (1. 1. 2014)
katastrální výměra: 57,49 km²

okres: Karviná
rozloha: 356,24 km²
počet obyvatel: 263 075 (2012)

dostupnost péče:

chráněné bydlení (10 lůžek)
denní stacionář (10 uživatelů)
psychiatrické ambulance (4X)

psychiatrická nemocnice Opava (60km)

ŠIRŠÍ VZTAHY

LETECKÝ POHLED

1947

1966

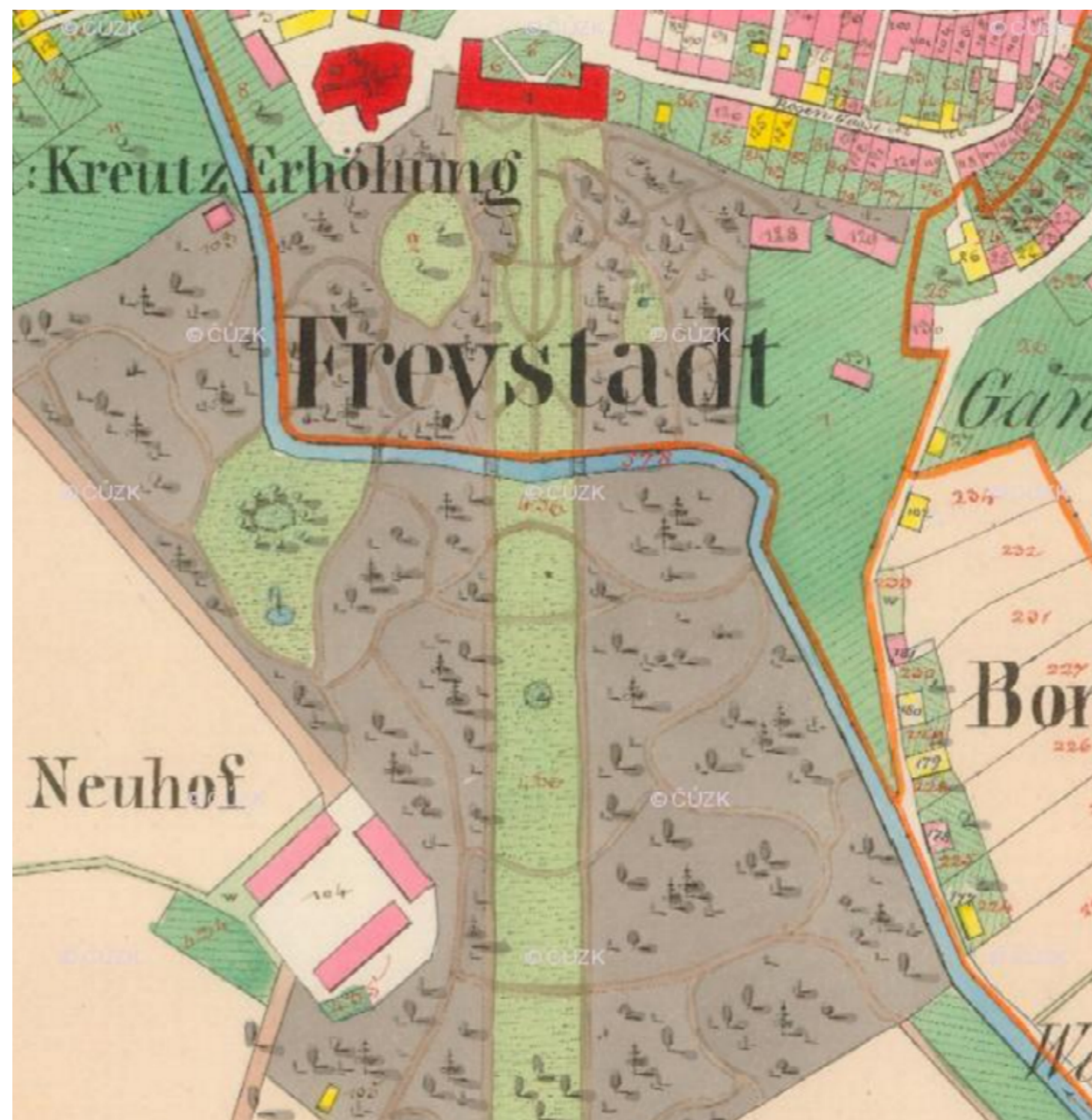
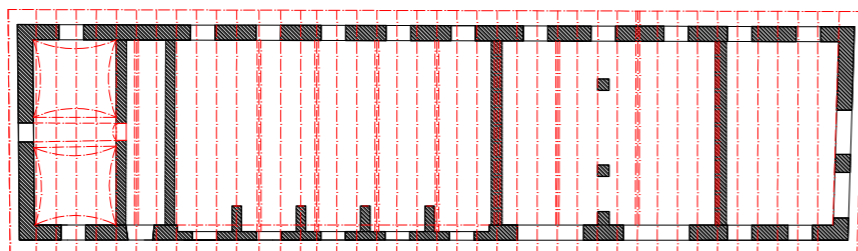
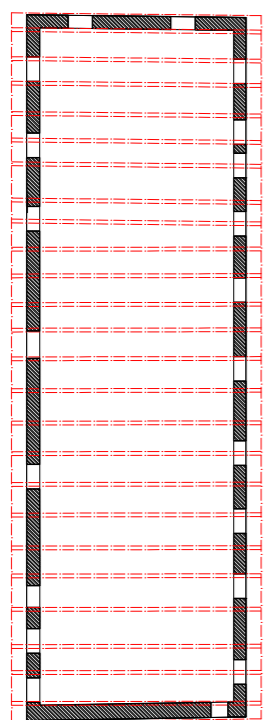

1979

2002

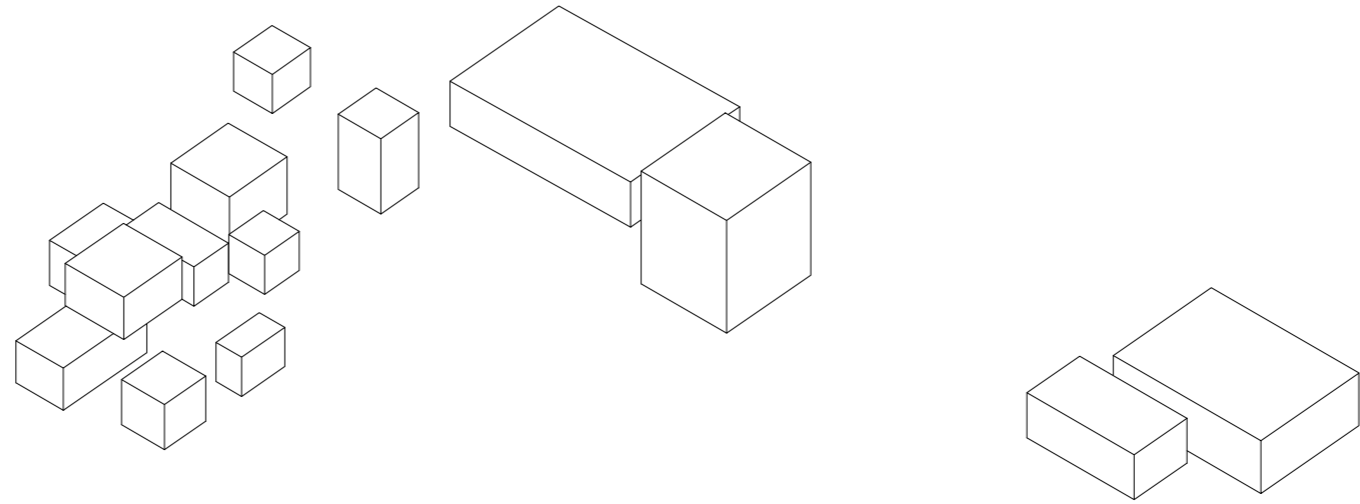

CÍSAŘSKÉ OTISKY

NÁVRH

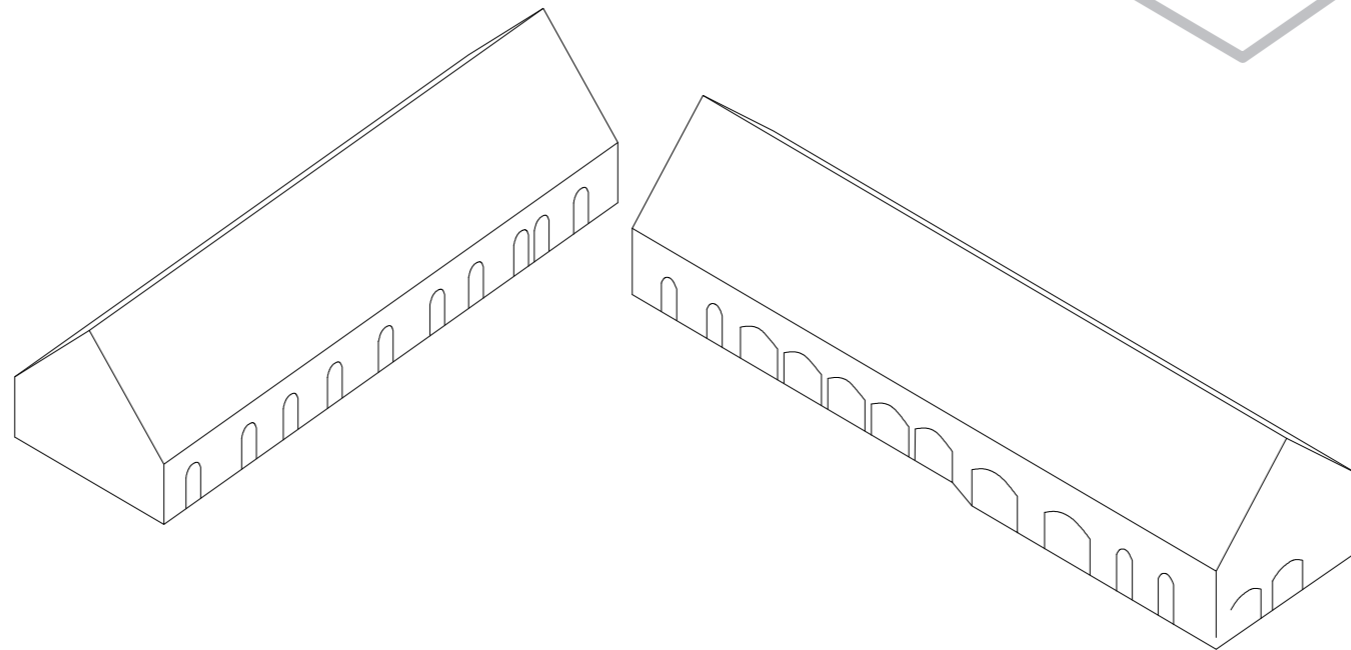
lůžková část •

centrum denních aktivit •

ambulantní část •

• tělocvična

• kavárna

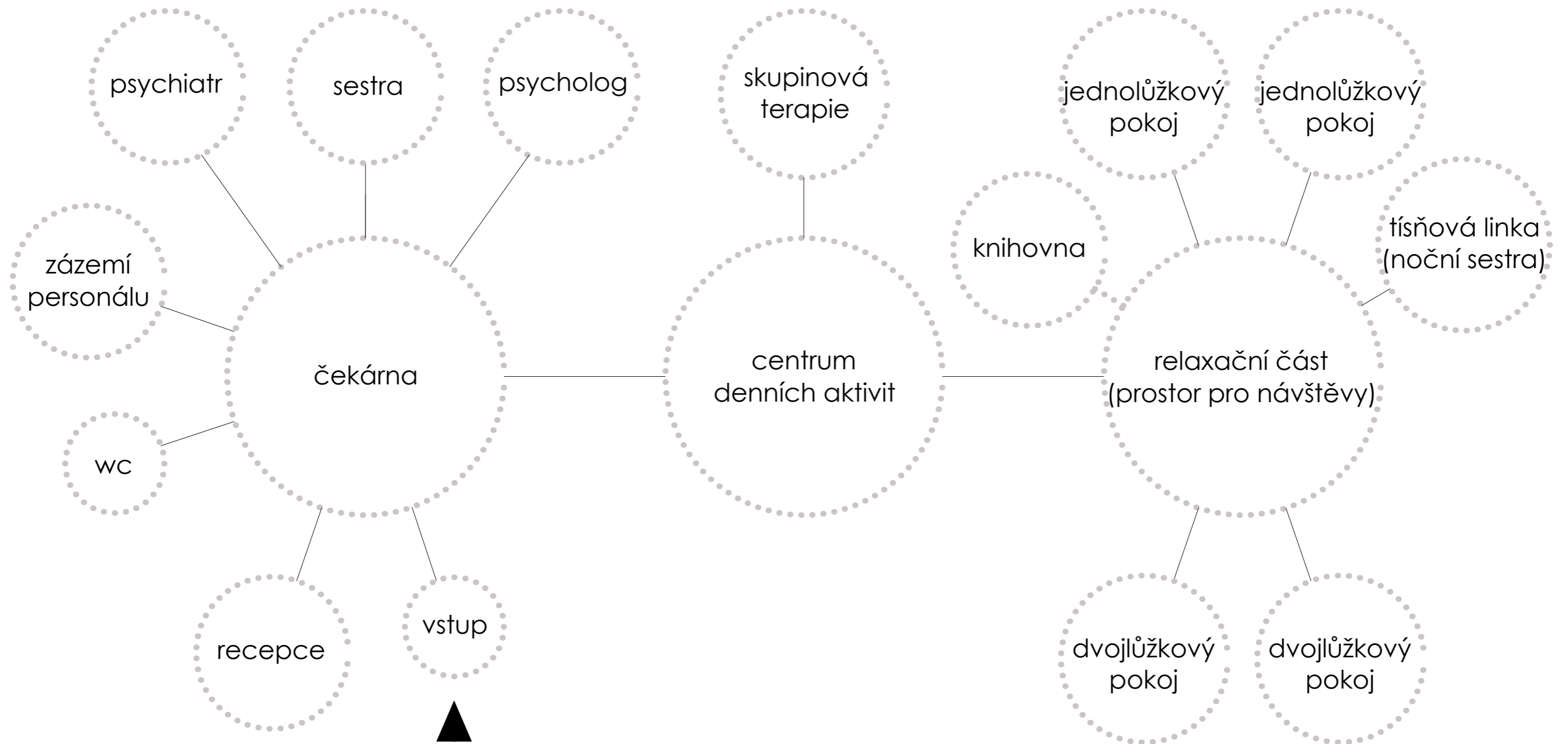
AUTORSKÁ ZPRÁVA

Centrum duševního zdraví slouží k nejrůznějším druhům terapie pro psychiatrické pacienty, ale také jako místo setkávání a pořádání akcí pro veřejnost tak, aby se nemocní nevyčleňovali ze společnosti, čemuž nahrává i umístění uprostřed zámeckého parku v centru města.

Projekt je umístěn v bývalých zámeckých konírnách, postavených kolem roku 1836, které již dlouho chátrají. Bylo vytvořeno již několik studií konverze koníren, ale žádná nebyla realizována. V minulosti objekt sloužil i jako hasičská zbrojnice, což také neblaze přispělo k jeho současné podobě. Rozhodla jsem se proto využít tohoto objektu pro svou diplomovou práci, kvůli jeho exkluzivnímu umístění i vhodné hmoty dvou na sebe kolmých budov s přístupným dvorem, které jsou nedílnou součástí parku. Třetí budovu bývalých koníren, která byla v minulosti zcela zbourána jsem akcentovala dřevěnou plochou, která může sloužit jako venkovní prostor pro kulturní akce nebo příležitostné posezení.

Fasády obou budov, které směřují do dvora jsem se rozhodla ponechat v jejich původní formě a zachovat maximum okenních otvorů. Stěnami, které směřují naopak do „lesa“ prostupují vložené kostky, jež kontrastují s původní stavbou a obsahují nejdůležitější funkce s výhledem do přírody. Další kostky jsou vloženy i dovnitř obou původních budov a tvoří tak velkolepý, ale hravý prostor uvnitř historických budov.

V budově A se nachází především funkce veřejné jako je kavárna a tělocvična, kterou může využívat veřejnost i pacienti. Navazuje na novou dřevostavbu, která spojuje oba původní objekty, která obsahuje doplňkové služby jako je fyzioterapie a nutriční poradenství. Hlavní náplň centra duševního zdraví se nachází v budově B, která je rozdělena do tří částí: ambulantní s ordinacemi psychologa a psychiatra, která bude maximálně otevřena veřejnosti; centrum denních aktivit se samostatnou místností pro skupinovou terapii pro pacienty a příležitostné kurzy a přednášky pro veřejnost a soukromou relaxační část s knihovnou a pokoji pro krátkodobý pobyt (celkem 6 lůžek).

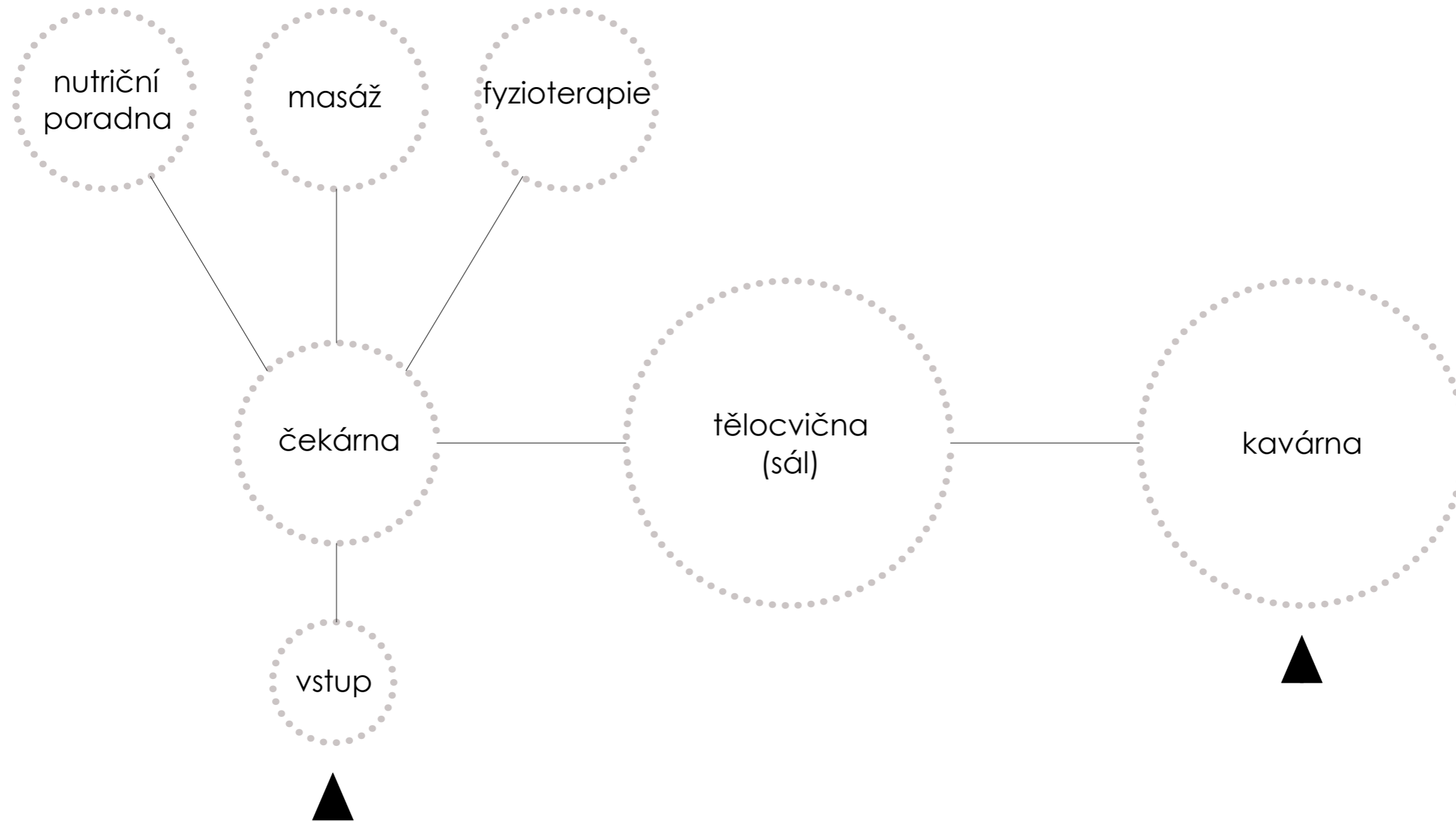

AMBULANTNÍ ČÁST

DENNÍ STACIONÁŘ

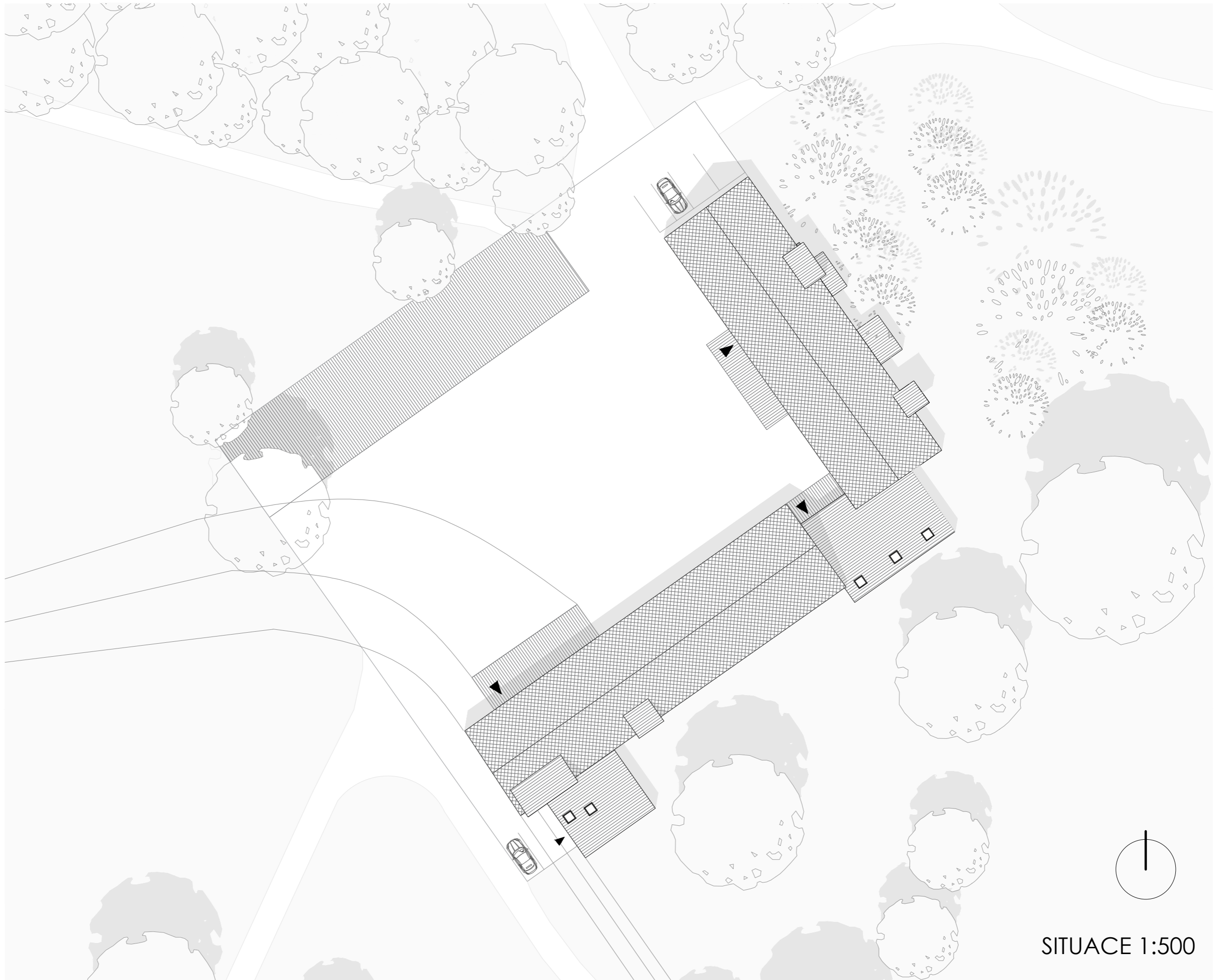
LŮŽKOVÁ ČÁST

PROVOZNÍ SCHÉMA

DOPLŇKOVÉ SLUŽBY

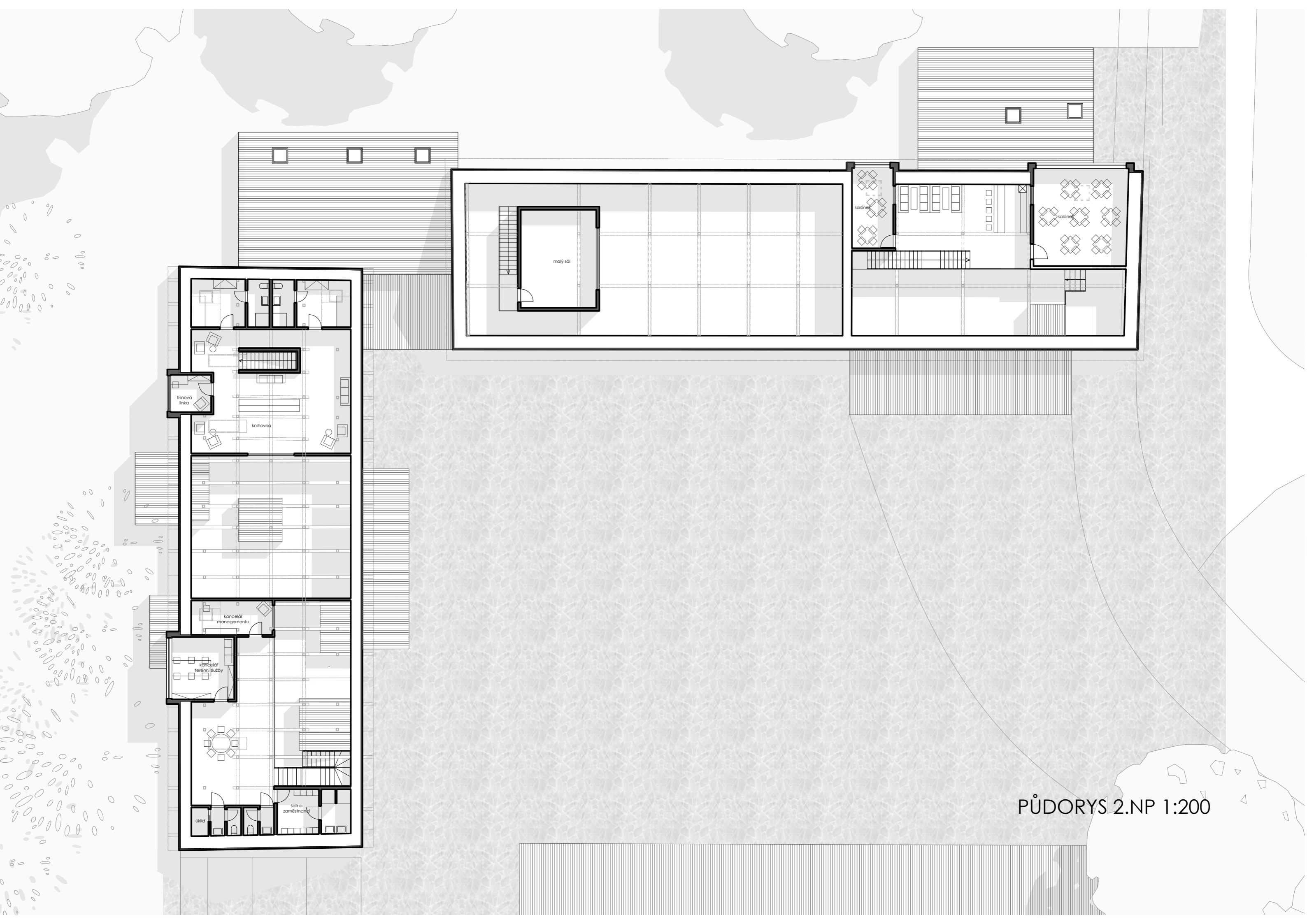

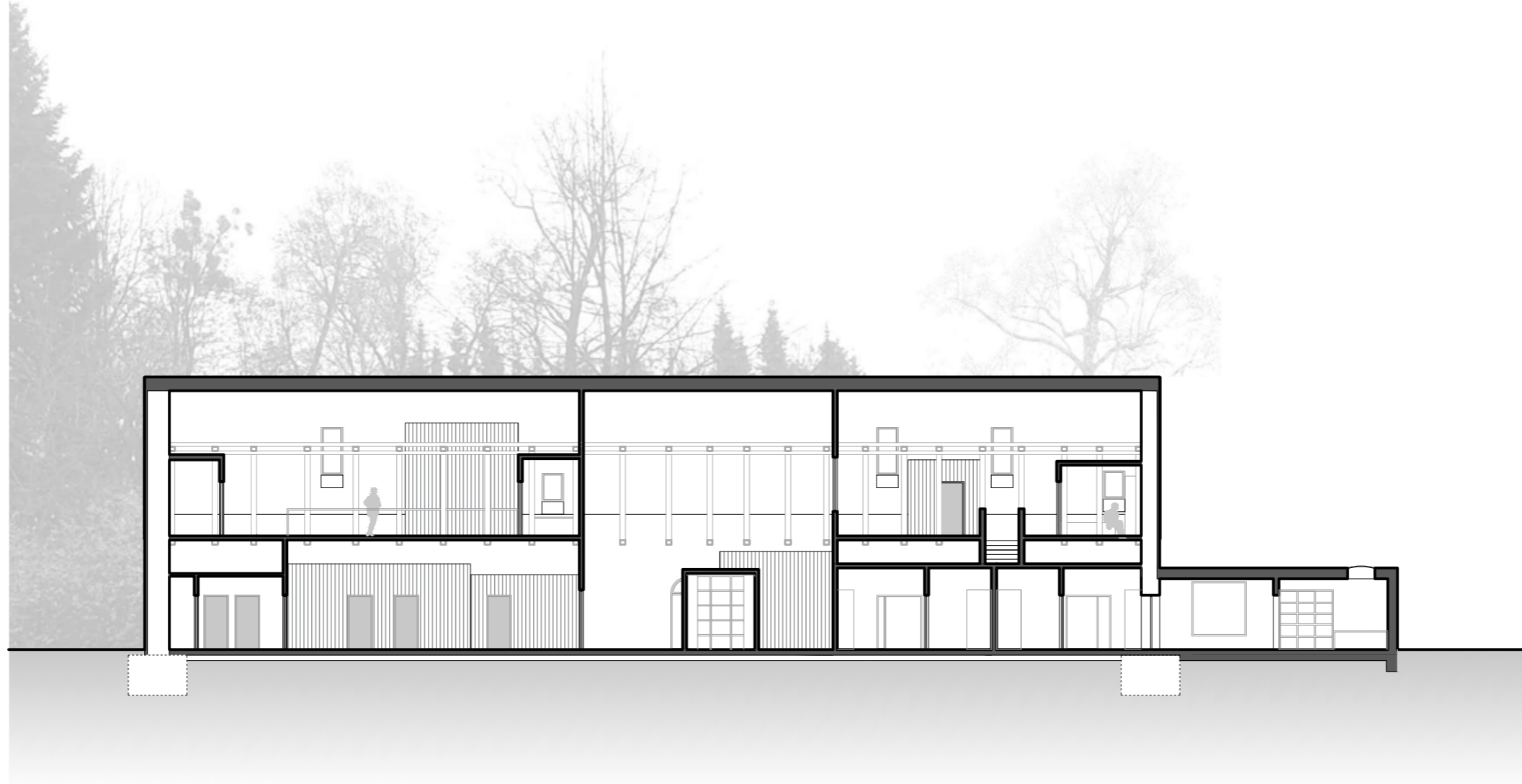
SITUACE 1:500

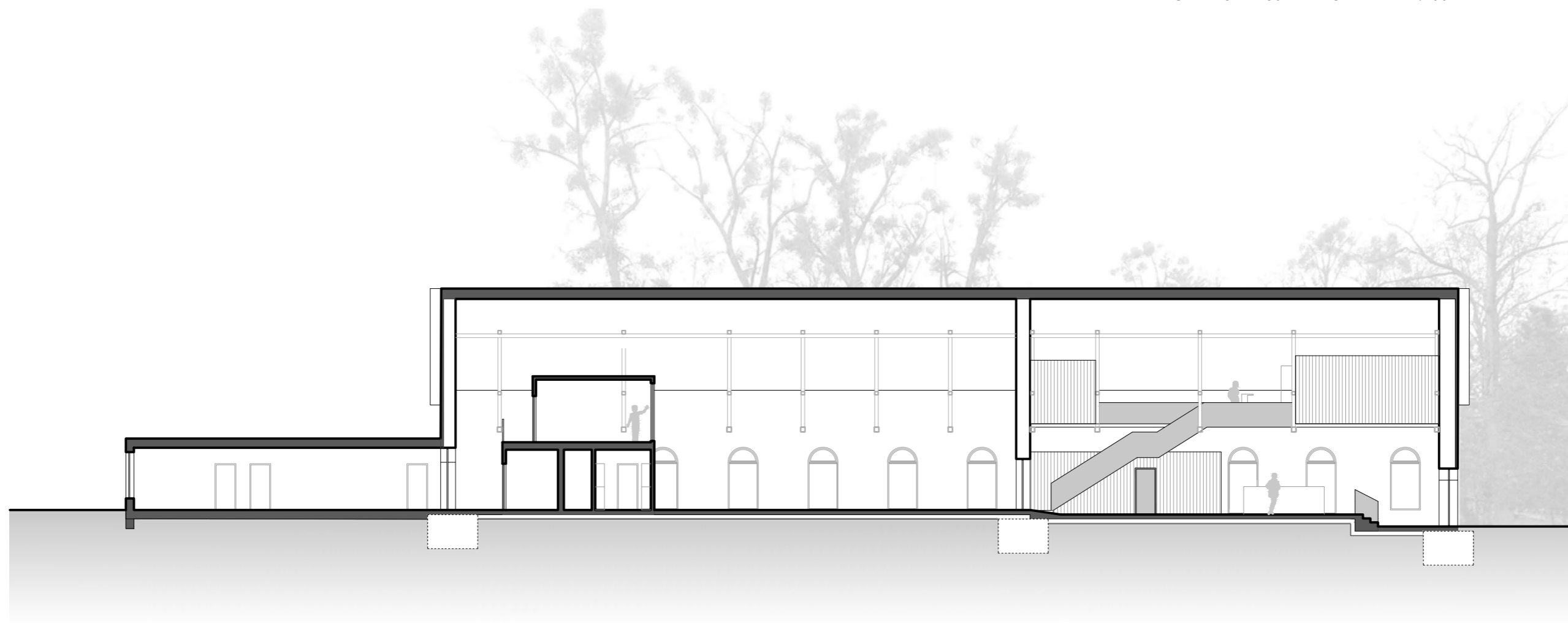

PŮDORYS 2.NP 1:200

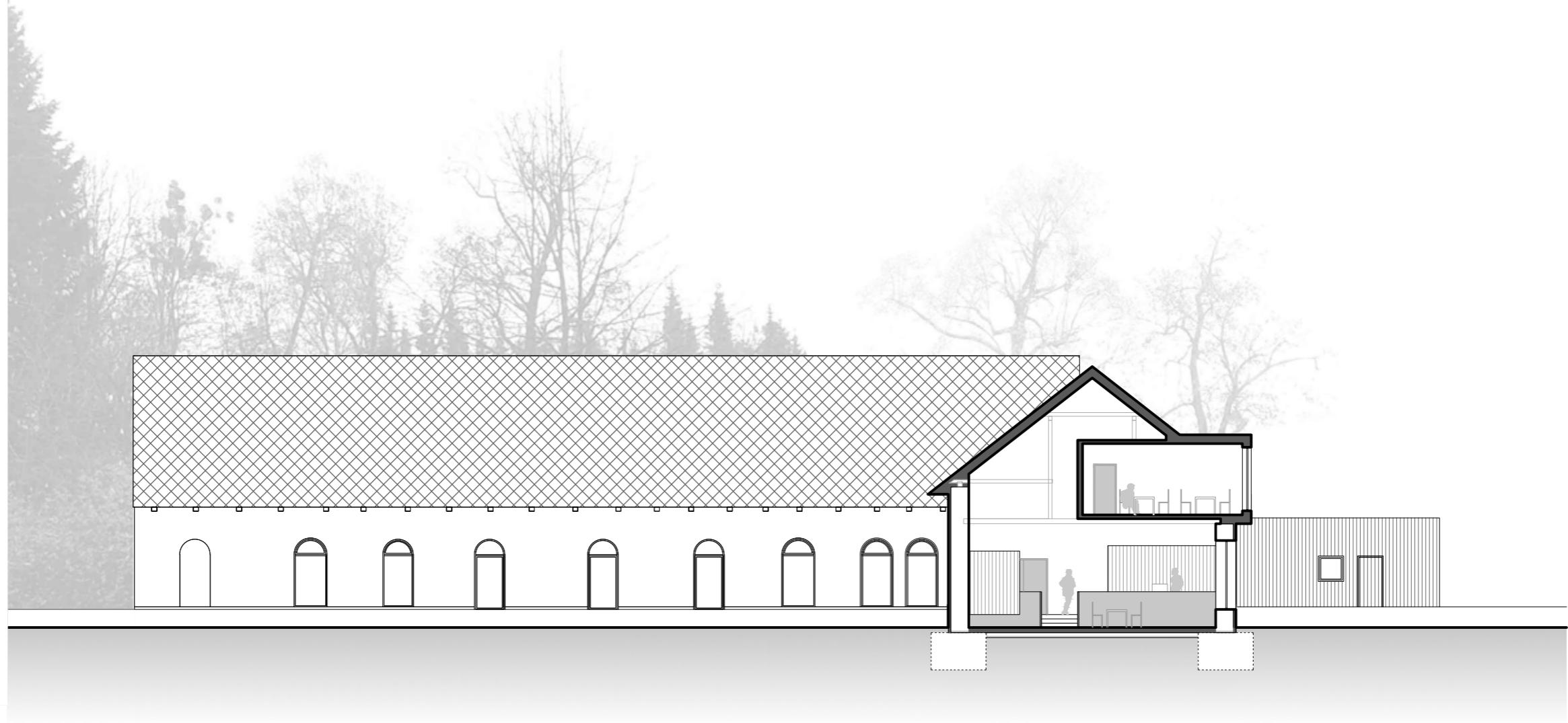

ŘEZ - CENTRUM DUŠEVNÍHO ZDRAVÍ 1:200

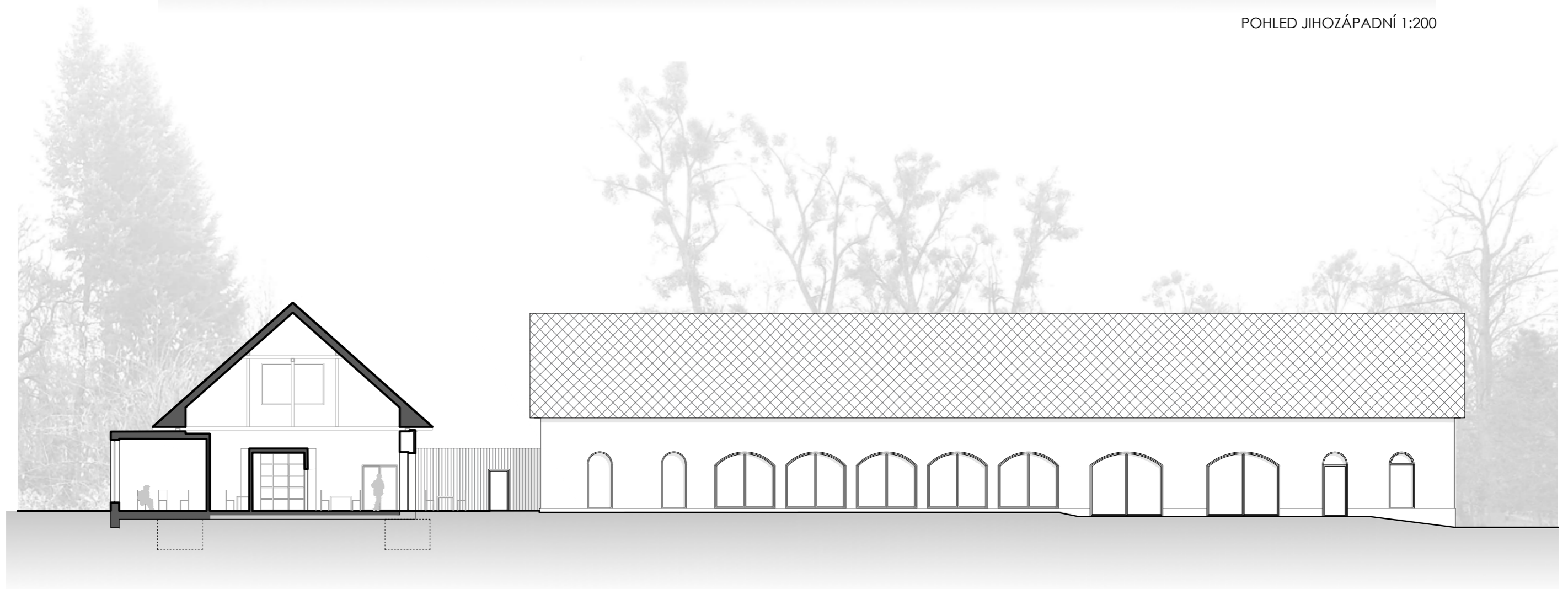

ŘEZ - TĚLOCVIČNA A KAVÁRNA 1:200

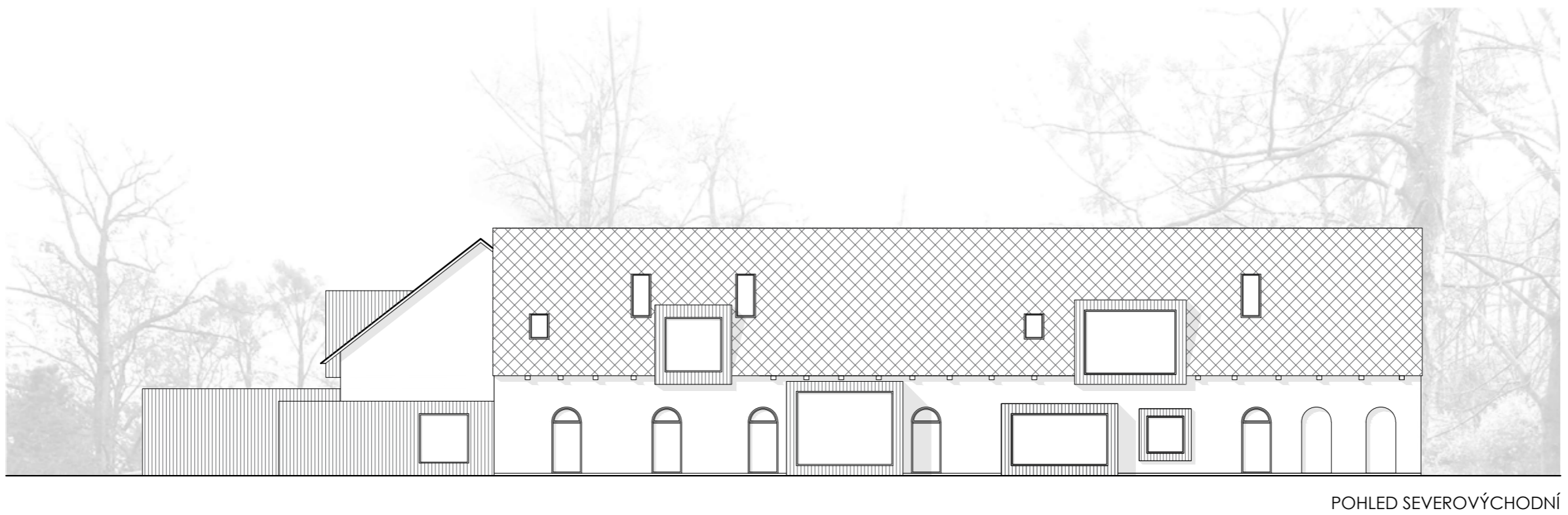
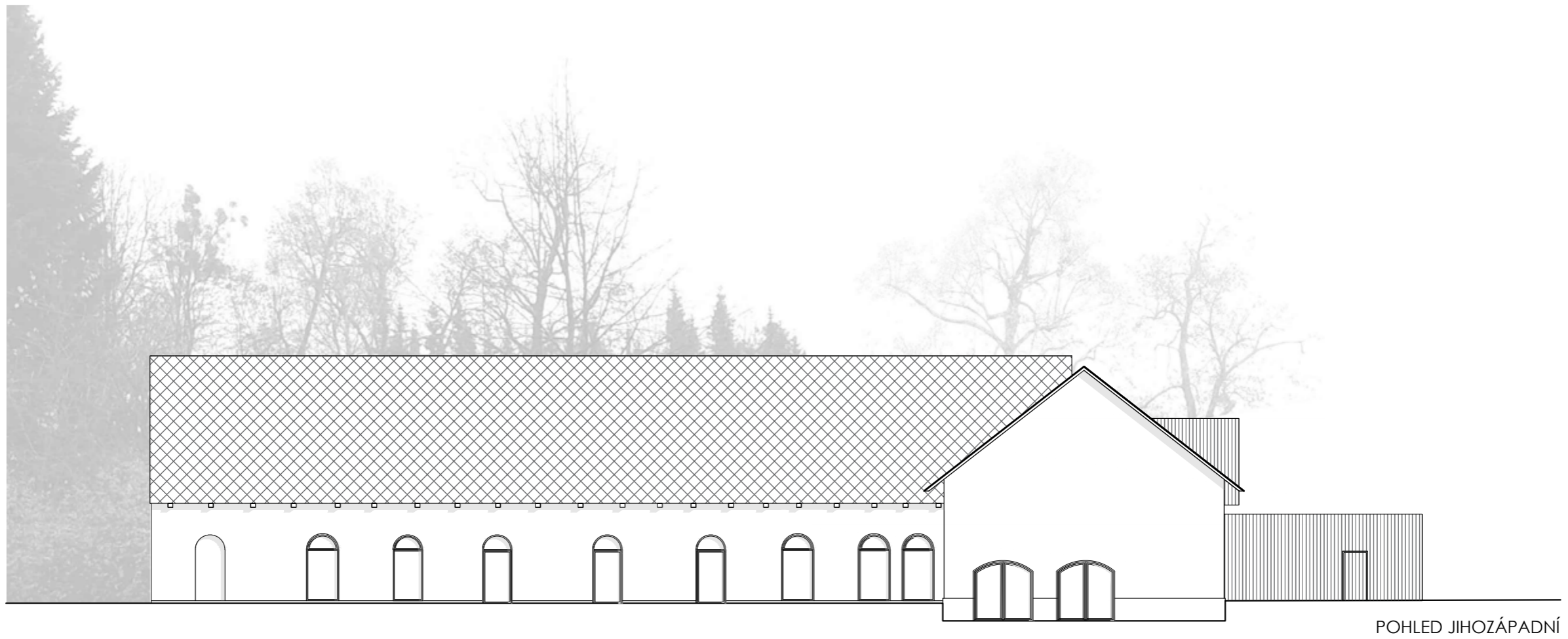

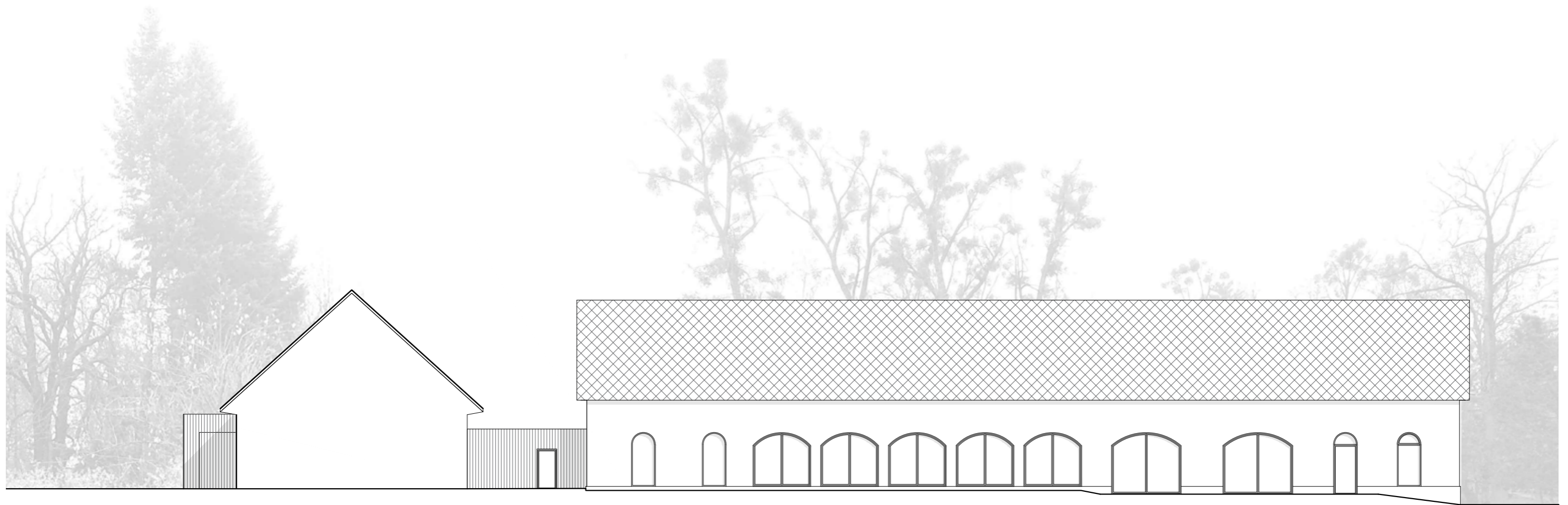
POHLED JIHOZÁPADNÍ 1:200

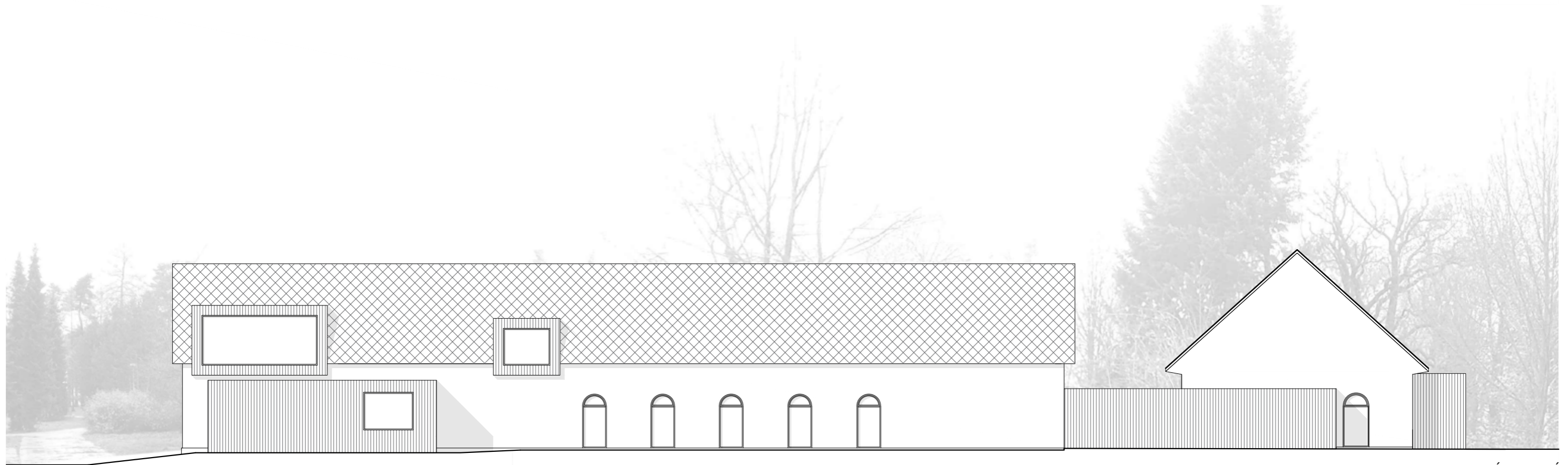
POHLED SEVEROZÁPADNÍ 1:200

POHLED SEVEROZÁPADNÍ

POHLED JIHOVÝCHODNÍ

ČEKÁRNA

ORDINACE PSYCHOLOGA

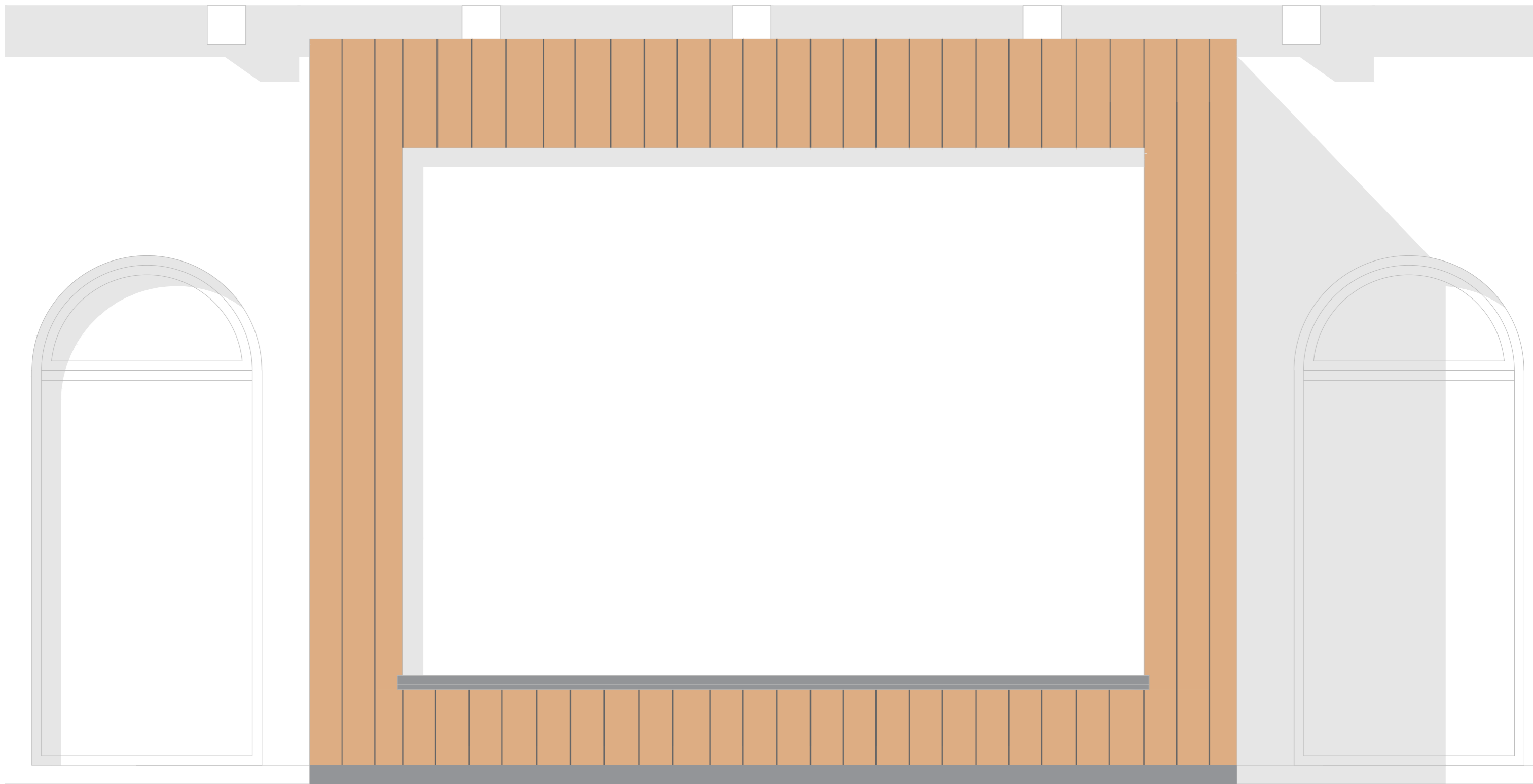

SKUPINOVÁ TERAPIE

DVOULŮŽKOVÝ POKOJ

+3,790

+3,220

+3,620

+0,470

-0,100

±0,000

- vertikální obklad massaranduba 20mm
- ocelový rošt 2x30mm
- paropropustná hydroizolační folie
- sádrovláknitá deska 12,5mm
- nosná kce s tepeplnou izolací ve spádu 220mm
- OSB deska 18mm
- parotěsná folie
- dřevěný rošt 40mm
- sádrovláknitá deska 12,5mm + výmalba

- vertikální obklad massaranduba 20mm
- dřevěný rošt 40mm
- dřevěná kce příčky s akustickou izolací 120mm
- sádrovláknitá deska 2x12,5mm + výmalba

- vertikální obklad massaranduba 20mm
- dřevěný rošt 2x40mm
- paropropustná hydroizolační folie
- sádrovláknitá deska 12,5mm
- nosná kce s tepeplnou izolací 180mm
- OSB deska
- parotěsná folie
- dřevěný rošt 40mm
- sádrovláknitá deska 12,5mm + výmalba

- dubová prkna 21mm
- mirelon 2mm
- dřevěný rošt s tepelnou izolací 160mm mineralni vlna
- parotěsná hydroizolace
- podkladní beton s karisíí 150mm
- štěrkový násyp 100mm
- rostlý terén

- marmoleum 2mm
- lepidlo 1mm
- CETRIS deska 20mm
- dřevěný rošt s tepelnou izolací 160mm mineralni vlna
- parotěsná hydroizolace
- podkladní beton s karisíí 150mm
- štěrkový násyp 100mm
- rostlý terén

FRAGMENT FASÁDY 1:20

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji ateliéru MáMA za podnětné konzultace a trpělivost, panu Ondřeji Plecháčkovi za prohlídku připravovaného Centra duševního zdraví v Bohnickém sídlišti, panu řediteli Bohnické psychiatrické nemocnice MUDr. Martinu Hollému a celému týmu reformy psychiatrie za sdílení informací, archivu města Karviná za poskytnutí podkladů k objektu zámeckých koníren, rodině a přátelům za podporu.